

Θεματική ενότητα 3 ηλεκτρονικής μάθησης για τον ΦΠΑ

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΣ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ

Κύρια σημεία μαθήματος

Αυτή είναι μια χρήσιμη σύνοψη των σημαντικότερων πληροφοριών του μαθήματος.

Αυτό το ηλεκτρονικό μάθημα βασίζεται στη νομοθεσία της ΕΕ για τον ΦΠΑ, όπως αυτή ισχύει από 01.01.2020 [ισχύει για την οδηγία ΦΠΑ της ΕΕ, την οδηγία της ΕΕ περί επιστροφής ΦΠΑ και τον εκτελεστικό κανονισμό ΦΠΑ της ΕΕ (282/2011)].

Αυτή η θεματική ενότητα αποτελεί μέρος του ευρύτερου μαθήματος για τον ΦΠΑ, η οποία αποτελείται από τις εξής επιμέρους ενότητες:

- Εισαγωγή
- Επικράτεια
- **Υποκείμενος στον φόρο**
- Πράξεις
- Τόπος φορολογητέων πράξεων
- Ψηφιακές υπηρεσίες και Μικρή Μονοαπευθυντική Θυρίδα (MOSS)
- Γενεσιουργός αιτία και βάση επιβολής του φόρου
- Συντελεστές
- Απαλλαγές
- Δικαίωμα έκπτωσης
- Επιστροφή
- Υποχρεώσεις

Σε αυτό το μάθημα, θα μάθετε ποια είναι τα πρόσωπα που εμπλέκονται σε φορολογητέες πράξεις. Αυτό το μάθημα απαντά στο ερώτημα: **“Ποιος;”**

1. Μαθησιακοί στόχοι

Στο τέλος του μαθήματος, θα είστε σε θέση:

- Να ξεχωρίζετε τον **υποκείμενο στον φόρο**, τον **υπόχρεο καταβολής του φόρου** και τον **τελικό καταναλωτή**.
- να αναγνωρίζετε ποιος είναι υπόχρεος καταβολής του φόρου και ποιος θεωρείται υποκείμενος στον φόρο.
- να προσδιορίζετε τα διάφορα πρόσωπα που μπορεί να είναι **υπόχρεα καταβολής του φόρου**.

- Να κατανοήσετε τι είναι η αντιστροφή της επιβάρυνσης και πότε χρησιμοποιείται.

2. Επισκόπηση

Σε κάθε φορολογητέα πράξη υπάρχει ένας προμηθευτής και ένας αγοραστής. Κάθε πρόσωπο που εμπλέκεται έχει διαφορετικό ρόλο για τους σκοπούς του ΦΠΑ.

Ο τελικός καταναλωτής οφείλει να καταβάλει το τίμημα στον υποκείμενο σε φόρο, ο οποίος είναι, επίσης, και ο υπόχρεος καταβολής του φόρου στις φορολογικές αρχές. **Ο φόρος καταβάλλεται από τον προμηθευτή**, ο οποίος είναι υπόχρεος για την καταβολή, αλλά **το κόστος του φόρου επιβαρύνει τον τελικό καταναλωτή ως μέρος του τιμήματος** που καταβάλλει στον προμηθευτή.

Ο τελικός καταναλωτής πρέπει να καταβάλλει το τίμημα συν τον ΦΠΑ για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που λαμβάνει. Αυτό σημαίνει ότι ο προμηθευτής ή ο πάροχος της υπηρεσίας πρέπει να καταβάλλει στις φορολογικές αρχές τον ΦΠΑ που πληρώνει ο πελάτης.

Υποκείμενος στον φόρο: είναι οποιοσδήποτε ασκεί κατά τρόπο τακτικό και ανεξάρτητο την οικονομική δραστηριότητα παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών.

Μη υποκείμενος στον φόρο: Ορισμένες κατηγορίες νομικών προσώπων, όπως δημόσιοι οργανισμοί και εταιρίες χωρίς οικονομική δραστηριότητα, αποτελούν πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο.

Υπόχρεος καταβολής φόρου: Το πρόσωπο, το οποίο υποχρεώνεται από τον νόμο να καταβάλλει τον ΦΠΑ στις φορολογικές αρχές.

Τελικός καταναλωτής: Είναι ο τελικός παραλήπτης (πελάτης) των αγαθών και των υπηρεσιών, ο οποίος επιβαρύνεται πλήρως τον φόρο.

Αντίστροφη επιβάρυνση: Όταν ο πελάτης μπορεί να είναι υπόχρεος καταβολής του ΦΠΑ στις φορολογικές αρχές αντί για τον προμηθευτή.

3. Μετακύλιση υποχρέωσης: ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ

Συνήθως, ο προμηθευτής είναι και ο υπόχρεος καταβολής του φόρου αλλά μερικές φορές, **αντί για τον προμηθευτή, η υποχρέωση καταβολής του φόρου μετακυλιέται στον πελάτη**. Η εξαίρεση αυτή χρησιμοποιείται για να απλουστευθεί η είσπραξη του ΦΠΑ ή για να αποτρέψει τη φοροδιαφυγή. Η αντίστροφη επιβάρυνση μπορεί να είναι είτε **υποχρεωτική** είτε **προαιρετική**.

Σε κάποιες περιπτώσεις (ήτοι για παροχή ενέργειας) **είναι υποχρεωτική η μετακύλιση της υποχρέωσης καταβολής του φόρου στον πελάτη**, υπό την έννοια ότι ο υποκείμενος στον φόρο, ο οποίος λαμβάνει την υπηρεσία πρέπει να εκτιμήσει ο ίδιος το ποσό του ΦΠΑ που πρέπει να καταβάλει για τη λαμβανόμενη υπηρεσία.

Παράδειγμα: Για την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, ο ΦΠΑ είναι καταβλητέος από την εταιρία παραγωγής ενέργειας στο κράτος μέλος, όπου βρίσκεται ο τελικός καταναλωτής. Ωστόσο, από τη στιγμή που αυτή η εταιρία δεν εδρεύει στο κράτος μέλος, η υποχρέωση καταβολής φόρου μετακυλιέται στον πελάτη, σε αυτήν την περίπτωση στην εταιρία διανομής ηλεκτρικού ρεύματος.

Με την οδηγία 2008/8, οι κανόνες που αφορούν έναν υποκείμενο στον φόρο, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες σε πελάτη σε άλλο κράτος μέλος, έχουν αλλάξει.

Ο πιο σημαντικός **λόγος για τη μετακύλιση της υποχρέωσης** στον παραλήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών είναι **η μη εγκατάσταση του προμηθευτή στο κράτος μέλος**, όπου είναι φορολογητέα η παράδοση των αγαθών. **Σε αυτήν την περίπτωση, ο ΦΠΑ είναι καταβλητέος από τον υποκείμενο στον φόρο, στον οποίο παραδίδονται τα αγαθά.**

Προαιρετικές αντίστροφες επιβαρύνσεις:

Σε άλλες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν αν θα περιλάβουν τη μετακύλιση της φορολογικής υποχρέωσης στο εθνικό τους δίκαιο.

Ακόμη κι αν ο προμηθευτής εδρεύει στο κράτος μέλος, όπου είναι καταβλητέος ο φόρος, ο μηχανισμός αντίστροφης επιβάρυνσης **μπορεί να παραμείνει ως προαιρετική επιλογή για τα κράτη μέλη** προκειμένου να αποτρέπουν ενδεχόμενη απάτη.

Παράδειγμα: Ένα νεόδμητο σπίτι πωλείται σε υποκείμενο στον φόρο στο κράτος μέλος Α. Από τη στιγμή που ο προμηθευτής εδρεύει στο κράτος μέλος Α, αυτός θα είναι και ο υπόχρεος καταβολής του ΦΠΑ. Υπάρχει, ωστόσο, η δυνατότητα να εφαρμοστεί η αντιστροφή της επιβάρυνσης με βάση το άρθρο 199 παράγραφος 1 στοιχείο ζ). Σε αυτήν την περίπτωση, πρέπει να συμβουλευέστε τη σχετική εθνική νομοθεσία.

Ο μηχανισμός αντίστροφης επιβάρυνσης μπορεί να εφαρμόζεται στην παράδοση αγαθών, την παροχή υπηρεσιών, την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και στην εισαγωγή αγαθών.

Η πρόσβαση σε μη περιορισμένα ηλεκτρονικά μαθήματα (eLearning) είναι διαθέσιμη μέσω του ιστότοπου EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

*Μην ξεχνάτε ότι αυτή είναι μια σύντομη και εύχρηστη σύνοψη των πλέον συναφών με το μάθημα πληροφοριών.
Μόνον η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρείται αυθεντική. Η Επιτροπή δεν φέρει καμία απολύτως ευθύνη αναφορικά με την εκπαίδευση.*